



МОЯ СІМ'Я

СТОРИНКА ДЛЯ
МАТУСЬ І ТАТУСІВ
У ПОМІЧ

НА ЖИТТЄВИХ ПЕРЕХРЕСТЯХ

У 50 ОДРУЖИВСЯ, У 51 – БАТЬКОМ СТАВ, А ЧЕРЕЗ ДВА РОКИ НАРОДИВСЯ ЩЕ ОДИН СИН

Микола Полівода холостякував піввіку. Уже п'ятдесят перший пішов, як привів у хату дружину, Валентину. Та не одну, а з двома дітками. Правда, старша її донечка вже навчалася у Львівській художній академії, а менша – закінчувала школу і відразу вступила у ту ж академію, що й сестричка. Але Миколина хата не опустіла, бо народився синочок, а через два роки ще один.

На питання, чому так довго не одружувався, Микола, посміхаючись, каже, що чекав на Валю. А Валя молодша від нього на десять років. Поки зростала, відразу й заміж вийшла. Після закінчення школи поїхала на сезонні заробітки, де й зустрілася з майбутнім чоловіком, ратнівчанином. Отак сімнадцятилітньою й виїхала із села у Ратне, в домівку чоловіка. Жили, поживали, двоє діток народили, а потім і розлучилися. Валя повернулася до батьків у невеличке село Береза Височенської сільської ради. А через хату проживав Микола. Та й тих хат у селі на пальцях порахувати, як і жильців. Кожен добре один одного знає, як і чим живе. Миколу поважали й заодно дивувалися, що так довго холостякує, не створює сім'ї, а роки то біжать.

Кажуть, старих холостяків важко одружити. Вони вже звикли до самотності, а до того ж багато хто із них і до горілки, про одруження вже не те, що не мріють, а навіть

і лякаються, якщо хтось про це мову заведе. Микола не спився і не злякався свого віку, коли Валі запропонував, аби стала його дружиною. Працював у місцевому господарстві водієм, господарював удома. А господарювати любить. У роботі пробігали дні, місяці й роки. А тут у село, на його щастя, повернулася Валя, яку привів у свою хату за дружину майже через два роки після її розлучення.

Скільки то було щастя, коли Валя завагітніла, а коли народила сина!? Щаслива мама, а тато від радості не чув ніг під собою – у нього ж народився син! А потім ще один. І тато всю свою душу сьогодні синочку Романові та Дмитрикові віддає. Ніколи не крикне на них, не наварить, каже Валентина Степанівна, не наб'є, тим більше. Прийде до хати, і хай який втомлений, не скаже дітям: «Відчепіться». А вони: «Тату, тату, давай гратися, поводи коником...», все «тату і тату»...

Микола Іванович Полівода та Валентина Степанівна Пінкевич мають чимале господарство: кінь, дві корови, табун



овець. А поля гектарів з п'ять, і вся земля неподалік хати – про таке може тільки мріяти селянин. Подружжя садить картоплю, сіє моркву на продаж. Хоч і важка це праця, та мусить, бо ж жити треба на щось. Мають трактор та інвентар до нього, легковий автомобіль, зробили ремонт будинку. А ще ж дівчат вчили, старший і весілля справили, робили його у Великих Мостах біля Львова, звідки й наречений. До речі, щодо весілля гості й не знали, що Микола вітчим, тільки дивувалися, що така велика різниця між їхніми дітьми: дівчатами та

хлопчиками.

– Коли я завагітніла від Миколи вдруге, то хотілося не дочечку народити, а ще одного синочка, – розповідає жінка. – Думала, так добре, що у мене дві старші донечки – вони одна до одної горнуть. Отак і хлопці: разом і разом. Дружні вони, і ми тішимося цим. Старший уже в підготовчу групу ходить. Вчиться старший і менший біля нього. Я вже й внука маю, трохи меншого від синів.

Тримати стільки поля, то треба добре трудитися? Як встигаєте і дітей ростити, і всьому дати лад?

– У мене чоловік великий трудяга. Він у роботі та у роботі. Дехто з односельчан допоможе, але він відробить – то поле поре трактором, то привезе щось. А я після пологів здорова, в'я не маю, та стараюся господарювати. Ви знаєте, минулого року у нас виросла картопля сорту Слов'янка – рекордсмен – 2 кілограми і 200 грамів завважила, і розмір вражає – 26x16,2x12 сантиметрів. Її визнали рекордсменкою не лише Волині, а й України. Ми її, вже дещо обрізану з боків, бо почала трохи гнити, відіслали Петру Кравчуку в Любешів. Нашу картоплину зареєстрували у «Книзі рекордів Волині». А виросла вона самосівом на полі, де росла морква, попередником якої була картопля. По моркві цілий мішок картоплі накопали і майже вся вона більше кілограма важила. От якби ще ціна на картоплю була нормальною, а то працюєш, працюєш, а отримуєш копійки. Чоловік працює від зорі до зорі – такий вже він трудяга у мене.

Коли ми під'їхали до обійстя Миколи Поліводи, вдома нікого не було. Господаря побачили у полі. Часу для розмови у нього обмаль – кликала робота. Тож чекали на його дружину, яка автомобілем відвозить старшого синочка, прихопивши із собою і меншого, у Височне до школи.

А поки чекали, трішки поговорили з Миколюю й роздивились навкруги. Гарно. Подвір'я велике, чисте. Понад хатою загорожа, в якій отара овець, за хлівом – поле, а трохи далі – Миколина земля – паї. Розумієш, що бути ледарем і встигати скрізь не вийде, що працює сім'я, не покладаючи рук.

У будинку, в якому ще трішки не завершений ремонт – одну кімнату роблять для гостей – гарно і затишно. Привернули увагу пречудові картини на стінах. Це, виявляється, малюнки донечок Валентини – Ольги та Юлії, які нині проживають у Львові, старша вже, до речі, і квартиру разом з чоловіком придбала. У неї не лише дівчата малюють, а й зять – він різьбяр по дереву, працює у монастирях, церквах, робить царські ворота, іконостаси...

Діти для Валентини та Миколи – то і щастя, і радість, і життя.

Сьогодні Микола каже, що холостяцьке життя є холостяцьким, а сімейне – сімейним. Сім'я для нього – понад усе.

**Валентина
БОРЗОВЕЦЬ**

с. Береза

ПРИТЧІ

НАЙДОРОЖЧА РОБОТА

Полетів одного разу молодий ангел на Землю подивитися, як люди трудяться. Побачив він важку працю селянина. В один рік він отримав багатий урожай, а інший рік видався неврожайним. Побачив ангел художника, який багато років працював над картиною, але бідував. Побачив багатія, який зібрав багатство, а потім розорився.

– Багато людей наполегливо працює, – розповів ангел, повернувшись на небо, – але рідко їх робота оплачується достойно.

– Є на Землі робота, яка оплачується гідно, – відповів старший ангел. – Це робота матері.

– Матері трудяться вдень і вночі, але я жодного разу не побачив, щоб їм платили! – вигукнув молодий ангел.

– Робота матері – найбільш високооплачувана, бо за неї платять любов'ю.

АБОРТ

Прийшла якось до мудрого старця сімейна пара.

– Отче, – каже дружина, – я чекаю на дитину. У нас вже і так четверо дітей, а коли п'яте народиться – не проживемо. Благословіть зробити аборт.

– Бачу, живеться вам непросто, – відповів старець, – що ж, вбийте свою дитину. Тільки вбивайте найстаршу дочку, їй уже п'ятнадцять років: пожила вже на світі, дещо побачила... А той малюк і промінчика сонячного ще не бачив, несправедливо буде позбавляти його цієї можливості.

З жомом жінка закрила обличчя руками і заридала.

ВАЖЛИВО

ЯКИМ БИ ДОРОГИМ НЕ БУВ ВАШ ЧАС, ЗАВЖДИ ЗАЛИШАЙТЕ ТРОХИ ДЛЯ СІМ'Ї

Якось чоловік повернувся пізно додому з роботи, як завжди, втомлений, засмиканий, і побачив, що в дверях його чекає син.

– Тату, можна в тебе дещо запитати?

– Звичайно. Що трапилося?

– Тату, а яку платню ти отримуєш?

– Це не твоє діло! – Обурився батько.

– І навіщо це тобі?

– Просто хочу знати. Будь ласка, ну скажи, скільки ти отримуєш за один день?

– Ну, взагалі-то, 50 гривень. А що?

Син подивився на нього знизу вгору дуже серйозними очима.

– Тату, ти можеш позичити мені 30 гривень?

– Ти питав тільки для того, щоб я тобі дав гроші на безглузду іграшку? Негайно марш до себе в кімнату і лягай спати! Не можна ж бути таким егоїстом! Я працюю цілий день, страшно втомлююся, а ти так нерозумно поводишся!

Малюк тихо пішов до себе в кімнату і закрив за собою двері. А його батько продовжував стояти в дверях і злитися на

прохання сина: «Та як він сміє питати мене про зарплату, щоб потім попросити грошей?» Але через якийсь час він заспокоївся і почав міркувати розсудливо: «Може, йому дійсно щось дуже важливе потрібно купити. Він ще взагалі жодного разу у мене не просив грошей».

Коли він увійшов у дитячу, син вже був у ліжку.

– Ти не спи, синку?

– Ні, тату. Просто лежу.

– Я, здається, занадто грубо тобі відповів. У мене був важкий день і я просто зірвався. Пробач. Ось, тримай гроші, які ти просив. Хлопчик сів у ліжку і посміхнувся.

– Ой, татку, спасибі! – Потім заліз під подушку і дістав ще декілька зім'ятих ку-

БАТЬКАМ НА ЗАМІТКУ

БУМЕРАНГ

Ви вмикате комп'ютер і поринаєте у нього. Дитина кличе вас гратися, як завжди, у найбільш невідповідний час. Лізе зі своїми запитаннями. Це дратує. "Як ти не розумієш, у мене важлива справа, не відволікай мене." Пройде кілька років, і ці слова повернуться до вас у той момент, коли вам буде життєво необхідно поговорити з рідною людиною, просто побути поруч. Бумеранг...

Найцікавіші мультики, найтурботливіші няні, бабусі, вихователі не замінять батьків. Мама і тато – головні люди в житті маленького чоловічка. Дитина потребує вас саме зараз. Так буде не завжди – діти швидко ростуть. Скоро малю перестане проситися на ручки, кликати вас будувати будинок з кубиків або грати у футбол. У дитини з'явиться свій світ, в якому для вас не знайдеться місця. І тоді на ваш поклик чадо не побіжить з променистою усмішкою, а лише огризнеться: «Ну, що знову тобі від мене треба?» *Бумеранг...*

Більше половини мам і тат читають ці рядки, увімкнувши дитині мультики. Зізнайтеся, ваша дитина теж зараз перед екраном? А що, зручно! «Подивися телевизор, займися чим-небудь сам, не лізь зі своїми дурними питаннями, не заважай». Але пролетять роки, і те ж саме почуєте ви. *Бумеранг...*

Колісь все піде у минуле... кар'єра, друзі, важливі справи. У вас залишаться тільки сім'я. Ваша сім'я і ваші діти. Зумійте зберегти їх зараз. Вимкніть комп'ютер, телевизор. Усі справи почекають. Обійміть дитину. Скажіть: «Давай, поговоримо. Ти моя найближча і найрідніша людина. Я дуже люблю тебе». Все так просто. І ось він уже в дорозі – бумеранг любові та щастя!



пюр. Батько, побачивши, що у дитини вже є гроші, знову розсердився. Малюк склав усі гроші і ретельно перерахував купюри, а потім знову подивився на батька.

– Навіщо ти просив грошей, якщо вони в тебе вже є?

– Тому що у мене було недостатньо. Але тепер мені якраз вистачить, – відповіла дитина. – Тату, тут рівно п'ятдесят.

Можна, я куплю... Будь ласка

НЕВИГАДАНА ІСТОРІЯ

ОДИНОКИЙ «ВОВК»

Він себе порівнював із вовком, одиноким вовком, який виє на всю округу, з величезним сумом і скорботою подає голос, що йде над землею, по полях, і ланах, по верхівках дерев і високо-високо вгору, аж до небес, до самого Бога... Так, він вовк. Від свого суму, виття він аж сам здригається, але перейти на іншу мелодію життя не може. Він тоді не розумів життя, не хотів його бачити, не хотів нікого чути. І його душа, здавалось би, сильного, мужнього чоловіка, не витримала – пішла слідом за душею дружини...



Микола з Надією жили, як усі. Сім'я, діти, клопоти, любов, сварки, мир і знову домашні турботи. Чи цінував він її тоді?! Чи цінувала вона його?! Цінували. Мовчки.

Вона була господинею на всю округу: і в хаті чисто, і на подвір'ї, і в полі. Встигала скрізь. Та й чоловік добрим був. Допомігав. А бувало, все брав у свої руки. Бо воно йшло до його рук. І консервацію зробити, і шашлички, і юшку, і баранчика на вогні засмажити...

До них любили заходити гості. У них було затишно, комфортно, і чомусь завжди підіймався настрій: господарі вміль прикрощі, і свої і чужі, відігнати геть на бік. Вони любили гостей. Любили і знаходили вільний час для відпочинку. Посидіти біля вогнища, помилуватись тихим надвечір'ям, поспостерігати за зорями. Та й гостей приймали таких, які вміль оцінити красу життя.

Чи часто говорив він їй, що кохає?! Напевно, ні. А хіба вона не знала про це?! Можливо, й знала. А чи кохав він її?! Кохав. Та наскільки сильно, зрозумів уже пізно.

Хвороби ніхто не чекає і не запрошує в гості. Дружина згоряла на очах, як свіча. Куди тільки не звертались, в яких лікарнях не були – надії ніхто не вселяв.

Вона померла на його руках. А разом з нею помирало і його життя. Хоч був вже і в літах, сильним, вольовим чоловіком, та без Надії не зміг. Навіть не хотілося брати себе в руки, не хотілось починати життя з початку. Без його Надії не було навіть надії. Все померло в один день.

...Завиває одинокий вовк. Вис, гуде над селом, над всією округою. Здригаються рідні, друзі – заспокоюють, переконують, сварять, плачуть, просять і стараються допомогти змінити його мелодію пісні і життя. Та не змогли. Миколина, вовча пісня дійшла кінця. Так швидко. І вже заплакало село, прощаючись із хорошим, сильним, мужнім чоловіком, який не зміг жити без своєї Надії і надії...

**Валентина
БОРЗОВЕЦЬ**